



МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Верховна Рада України
Комітет з питань бюджету

Рахункова палата

Про надання інформації

Міністерство фінансів України відповідно до листа Комітету з питань бюджету Верховної Ради України від 19.01.2024 № 04-13/12-2024/14700 щодо Звіту про результати фінансового аудиту проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, затвердженого рішенням Рахункової палати від 21.12.2023 № 31-4, в межах компетенції інформує.

Пунктом 3 зазначеного рішення Рахункової палати рекомендовано Мінфіну забезпечити звітування перед Міжнародним банком реконструкції та розвитку (далі – МБРР) щодо прийнятних видатків у частині виплат, які віднесені до частин 2, 3 проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» (далі – Проект) відповідно до Угоди про позику (проект «Модернізація системи соціальної підтримки населення України») між Україною та МБРР від 09.07.2014 № 8404-UA (далі – Угода № 8404-UA) та посилити контроль за складанням витратних відомостей і формуванням підтвердних документів до них, а також доповнити типову форму «Примітки до річної фінансової звітності» (ф. № 5-дс) доповнити позицією для відображення методу оцінки запасів з метою виконання пункту 2 розділу V НП(С)БО № 123.

Слід зазначити, що відповідно до Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70 (далі – Порядок), Мінфін координує діяльність, пов'язану із підготовкою, реалізацією, проведенням моніторингу та завершенням реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями (далі – МФО).

Пунктом 37 Порядку передбачено, що Мінфін здійснює в межах своїх повноважень моніторинг цільового використання коштів позики бенефіціаром та аналізує стан виконання фінансових зобов'язань за договором України з МФО, контроль за цільовим використанням коштів позики здійснюється органами



ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000059602A00B5CBAF00](#)

Підписувач [Зикова Ольга Ігорівна](#)

Дійсний з [13.01.2023 15:11:49](#) по [13.01.2025 15:11:49](#)

Міністерство фінансів України



19040-14/13-2/3451 від 02.02.2024 №302/05-1 від 05.02.2024

державного фінансового контролю. У разі виявлення фактів несвоєчасного або часткового обслуговування та погашення позики згідно з договором, що укладається з Мінфіном, та/або виявлення органами державного фінансового контролю фактів нецільового використання коштів Мінфін зупиняє або скасовує право бенефіціара на одержання коштів позики.

Згідно з пунктом 41 Порядку Мінфін проводить моніторинг проектів разом з МФО (за згодою), відповідальним виконавцем та/або бенефіціаром шляхом оцінки стану підготовки та реалізації проектів, виявлення відхилень від запланованих заходів та визначення їх впливу на виконання зобов'язань, взятих за договорами України з МФО, використання коштів позики та виконання фінансових зобов'язань.

Відповідальний виконавець забезпечує через координатора проекту проведення постійного моніторингу інвестиційного проекту шляхом спостереження за ходом виконання планів заходів щодо підготовки та реалізації проекту, плану закупівлі товарів (робіт, послуг) та бюджету проекту, підготовки фінансової звітності та оцінки досягнення показників результативності, а в разі виявлення фактів відхилення від запланованих заходів забезпечує виконання умов договору України з МФО.

Відповідальний виконавець безпосередньо або через бенефіціара забезпечує в рамках реалізації інвестиційного проекту, якщо інше не передбачено договором України з МФО та/або договором між МФО і бенефіціаром:

- управління проектом з метою досягнення запланованих результатів, зокрема:
 - проведення моніторингу проекту;
 - вжиття заходів для своєчасної та якісної реалізації проекту, досягнення визначених показників результативності, усунення причин зволікання та розв'язання проблем у ході реалізації проекту;
 - підготовка звітів про реалізацію проекту;
 - управління бюджетом проекту, зокрема:
 - підготовка запитів до МФО на одержання коштів позики і запитів на одержання таких коштів з відповідних рахунків;
 - цільове використання коштів;
 - підготовка фінансових звітів, ведення бухгалтерського обліку, зберігання фінансових та інших документів, необхідних для проведення аудиту проекту;
 - організація проведення аудиту проекту;
 - організація закупівлі товарів (робіт, послуг), зокрема в разі потреби утворює та забезпечує роботу комітету з конкурсних торгів згідно з правилами і процедурами МФО для організації та проведення процедури закупівель товарів (робіт, послуг), передбачених планом закупівлі (якщо складення плану закупівель передбачено проектом).

З метою моніторингу реалізації спільних з МФО проектів пунктом 42 Порядку, зокрема, визначено періодичність надсилання Мінфіну відповідальними виконавцями спільних з МФО звітів про виконання плану заходів щодо виконання інвестиційного проекту, інформацію про стан виконання таких індикаторів та узагальнену аналітичну інформацію про основні результати, досягнуті у звітному періоді, про проблемні питання, що виникли під час підготовки чи реалізації проекту, та пропозиції щодо їх вирішення тощо.

Зі свого боку Мінфін за результатами опрацювання отриманої інформації на виконання пункту 45 Порядку забезпечує відповідне звітування перед Кабінетом

Міністрів України (копія – Офіс Президента України) з пропозиціями щодо вирішення проблемних питань (за наявності).

Відповідно до статті 3.01 Угоди № 8404-UA (зі змінами) Позичальник (Україна) виконує Проект через Мінсоцполітики.

Кредитні кошти за Проектом було передано Мінсоцполітики як відповідальному виконавцю та отримувачу (розпоряднику/бенефіціару) на підставі Договору про безповоротну передачу коштів позики між Міністерством фінансів України та Міністерством соціальної політики України стосовно використання коштів, наданих Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку (Угода про позику від 09.07.2014 № 8404-UA, Проект «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»; Угода про позику № 9107-UA від 05.05.2020, Додаткове фінансування для проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» та Угода про позику від 14.12.2020 № 9196-UA, Друге додаткове фінансування, спрямоване на подолання наслідків пандемії COVID-19, для Проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України») від 06.10.2014 № 13010-05/82 (зі змінами) (далі – Договір).

Мінфін на виконання вимог Порядку в межах повноважень здійснює моніторинг стану реалізації Проекту та надає пропозиції щодо вирішення проблемних питань.

На виконання статті 4 Договору Мінфін також розглядає та погоджує платіжні документи для зняття коштів позики з рахунку позики за частинами другою та третьою Проекту, які готує Мінсоцполітики та надсилає до Мінфіну разом із супровідними документами для підтвердження цільового використання коштів відповідно до Договору, Угоди № 8404-UA та законодавства України. До складу документів, які можуть додаватись до платіжних документів входять: належним чином завірени копії договору/контракту, за яким здійснено та/або планується здійснити платіж, лист від МБРР з підтвердженням «без заперечень» на укладення такого договору/контракту у випадках, коли отримання такого підтвердження вимагається правилами МБРР, акти приймання-передачі товарів, робіт та послуг, рахунки-фактури, інші документи, що можуть вимагатись Мінфіном чи МБРР для підтвердження поставки товарів, робіт, послуг. Заявки на зняття коштів позики (разом із підтвердними документами) в електронній формі надходять до Світового банку через його веб-портал Client Connection (<https://clientconnection.worldbank.org>).

Отже, Мінфін у межах своїх повноважень у рамках реалізації Проекту здійснює необхідні заходи у повному обсязі.

Інформації від МБРР щодо неналежного виконання вимог Угоди № 8404-UA до Мінфіну не надходило.

Принагідно зазначаємо, що додатковою умовою набрання Угодою № 8404-UA чинності було визначено необхідність затвердження Позичальником, який діє через Мінсоцполітики, Операційного посібника Проекту, що задовольняє вимоги МБРР (стаття 5 Угоди). Зазначений Посібник визначає організаційні аспекти управління Проектом, порядок та послідовність дій для його впровадження, зокрема частиною третьою «Фінансові процедури» визначено, зокрема, систему управління фінансами за частинами другою та третьою Проекту.

Також інформуємо, що на виконання пункту 3 рішення Рахункової палати від 23.11.2021 № 30-3 Мінфін листом від 10.01.2022 № 19040-17/5-5/640 висловив свою позицію Мінсоцполітики щодо наданих рекомендацій до Звіту Рахункової палати про результати фінансового аудиту проекту «Модернізація системи соціальної

підтримки населення України», що підтримується позикою МБРР.

Позиція Мінфіну із зазначеного питання залишається незмінною.

Щодо доповнення типової форми «Примітки до річної фінансової звітності» (ф. № 5-дс) позицією для відображення методу оцінки запасів з метою виконання пункту 2 розділу V НП(С)БО № 123 зазначаємо таке.

Статтею 56 Бюджетного кодексу України встановлено, що бюджетні установи ведуть бухгалтерський облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку в порядку, встановленому Мінфіном.

Частиною шостою статті 6 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено, що міністерства, інші центральні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції відповідно до галузевих особливостей мають право розробляти на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі методичні рекомендації щодо їх застосування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затвердженим наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541, передбачено, що у примітках до річної фінансової звітності розкривається інформація, яку не наведено безпосередньо у фінансовій звітності, але яка є обов'язковою згідно з відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі, та інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Відповідно до Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Мінфіну від 28.02.2017 № 307, форми фінансової звітності заповнюються за всіма передбаченими показниками граф і рядків. У рядках форм фінансової звітності, де не зазначено показників, ставиться прочерк. Додаткові рядки у формах фінансової звітності (крім приміток до річної фінансової звітності) вводити забороняється.

Щодо врегулювання процедури подання додатка до Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 (зі змінами), повідомляємо.

Обсяги залучення кредитів (позик) для впровадження спільних з МФО проектів затверджуються згідно з додатком № 8 «Перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів» до Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Використання коштів позик МФО відображено у Додатку № 3 «Розподіл видатків Державного бюджету України» та в Додатку № 4 «Повернення кредитів до Державного бюджету України та розподіл надання кредитів з Державного бюджету» до закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

У межах планових обсягів залучення кредитів протягом року здійснюється вибірка коштів позик МФО шляхом:

1) прямих платежів на рахунок відповідного підрядника за виконані роботи, поставлені товари чи надані послуги;

2) поповнення спеціального рахунку, відкритого в АТ «Укресімбанк» для подальшого здійснення оплати підрядникам відповідно до актів прийому-передачі товарів, виконаних робіт і наданих послуг.

У разі, якщо вибірка коштів позики з рахунку позики МФО відбувається шляхом здійснення прямого платежу відразу на рахунок відповідного підрядника, то така вибірка відобразатиметься в обліку як касові видатки у цьому ж бюджетному періоді.

Якщо вибірка коштів позики з рахунку позики МФО відбулася шляхом поповнення спеціального рахунку, відкритого в АТ «Укресімбанк», то залежно від періоду здійснення оплати підрядникам касові видатки відображаються таким чином:

- якщо оплата підрядникам відбулася зі спеціального рахунку в межах поточного бюджетного періоду, це є касовими видатками поточного року;

- якщо оплата підрядникам відбудеться із спеціального рахунку у наступному бюджетному періоді, але поповнення спеціального рахунку здійснено у поточному бюджетному періоді, такі оплати відобразатимуться як касові видатки у наступному бюджетному періоді.

Під час проведення операцій в іноземній валюті розпорядники бюджетних коштів складають та надають Казначейству довідки про операції в іноземній валюті за встановленою формою відповідно до Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407 (далі – Порядок № 1407).

Склад та порядок складання місячної, квартальної (проміжної) і річної бюджетної звітності, вимоги до розкриття її елементів визначено Порядком складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 (далі – Порядок № 44).

Відповідно до Порядку № 44 бюджетна звітність має відповідати даним бухгалтерського обліку та звітності органів Державної казначейської служби України та має містити інформацію про виконання кошторисів та/або планів використання бюджетних коштів.

Згідно з Порядком № 44 довідку про використання кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів (додаток 11) складають головні розпорядники коштів державного бюджету, яким відповідно до закону про Державний бюджет України встановлено обсяги залучення до спеціального фонду державного бюджету кредиту (позики) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і МФО для реалізації інвестиційних проектів.

У довідці наводиться інформація у розрізі кредиторів, інвестиційних проектів та бюджетних програм. Таку довідку подають розпорядники нижчого рівня та одержувачі бюджетних коштів до розпорядників вищого рівня та головні розпорядники бюджетних коштів до Казначейства у складі зведеної квартальної (проміжної) та річної бюджетної звітності головних розпорядників бюджетних коштів.

Під час складання бюджетної звітності за бюджетною програмою 2501630 Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за вказаною бюджетною програмою має керуватися положеннями зазначених порядків.

При цьому слід зауважити, що відповідно до пункту 4 наказу Мінфіну від 24.12.2012 № 1407 та пункту 5 наказу Мінфіну від 24.01.2012 № 44 надавати роз'яснення з питань застосування Порядку № 1407 та Порядку № 44 уповноважено Казначейство.

Ураховуючи зазначене, Мінфін запропонував Мінсоцполітики звернутись до Казначейства з метою надання роз'яснень щодо порядку відображення в обліку та звітності державного бюджету операцій в іноземній валюті за бюджетною програмою 2501630, зокрема, у разі здійснення вибірки коштів позики з рахунку позики МБРР шляхом поповнення спеціального рахунку, відкритого в АТ «Укрексімбанк» та порядку їх відображення у Довідці про використання кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів (додаток 11).

У разі отримання пропозицій щодо внесення змін або доповнень до Порядку № 44 Мінфін розгляне їх в установленому порядку.

Заступник Міністра

Ольга ЗИКОВА